

Stichting Kinderen van de Zon

Nieuwsbrief juli 2025

Land van Ravensteinstraat 31
5402 EH Uden
tel. 06 4441 0007
e-mail: hamaschepers@hetnet.nl
www.kinderenvandezon.org

Geachte lezer, beste donateur,

Dit jaar reis ik voor de 25^e keer naar Peru en we vieren dit jaar de 10-jarige samenwerking met onze projecten in Arequipa en Ayacucho. Wat zijn de jaren gevlogen en wat ben ik dankbaar dat ik nog steeds dit prachtige werk mag en kan doen!

Het is heerlijk om samen met Flor in Arequipa er weer de schouders onder te zetten en workshops te geven aan de kinderen en jongeren. Darwin begint dit jaar aan zijn 4^e jaar op de universiteit en het is prachtig om te zien hoe de moeders van de naaiopleiding genieten van hun lessen.

In Ayacucho starten we een nieuwe koksopleiding. We besluiten dat we nog enige tijd langer doorwerken in de wijk Yanama. En Felix realiseert zijn droom.

Graag wil ik jullie in deze nieuwsbrief laten meegenieten van al het moois dat tijdens mijn werkverblijf op mijn Peruaanse pad is gekomen. De Peruaanse Kinderen van de Zon wensen jullie een zonnige zomer en hopen dat jullie ons werk blijven steunen.

Veel leesplezier en een warme dank voor jullie belangstelling, Marianne Schepers.

Een uitje naar de zee

Dankzij een donatie is het team van Hogar de Cristo in februari met de kinderen enkele dagen met de bus naar de zee geweest en wat hebben de kinderen genoten! De zee ligt op ongeveer 3 uur rijden van Arequipa en de meeste kinderen hadden de zee nog nooit gezien. Het is voor de kinderen een feest om even de immense regenbuien, overstromingen en de armoede thuis te kunnen ontvluchten en te genieten van de zon en de zee.

Een van de kinderen vertelt heel enthousiast: "profesora, Marianne, we hadden een echte wc in het vakantiehuis en het zand op het strand voelde heel anders aan dan het zand op de grond in de woonkamer van ons huisje thuis". En in een adem zegt zij erachter aan: "Ik ben zó gelukkig, gelukkig, gelukkig".

Zondag, 16 maart 2025

Bij een goed einde hoort een goed begin.

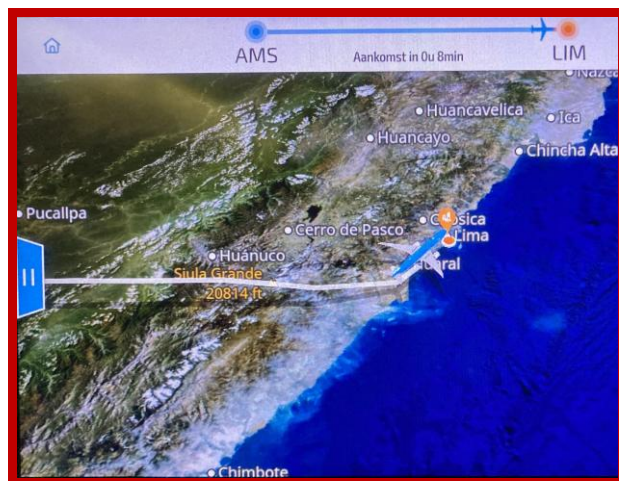
Meestal begint men een verhaal niet met eind goed al goed, maar in dit geval voelt het wel zo voor mij. Enkele weken voor mijn vertrek naar Peru werd ik gevelde door een zware longontsteking. Alles wat ik nog te doen had was even niet meer belangrijk, het enige wat me te doen stond was ervoor zorgen dat ik weer op de been kwam. En dat is me gelukt! Gewapend met nog een tweede zwaardere antibioticakuur was het volgens de huisarts verantwoord om mijn missie naar Peru weer te aanvaarden. En bij een goed einde hoort een goed begin, dus wat hoop ik dat ik weer een mooie tijd tegemoet ga in Peru.

Vrijdagochtend vertrekken Hans en ik in alle vroegte weer naar Schiphol, beiden vanuit het vertrouwen dat het goed gaat komen. Als ik op Schiphol nog een flinke hoestbui krijg adviseert Hans mij alvast met grote letters op mijn voorhoofd 'sorry' te zetten, als excuus voor alle medereizigers. Nog een laatste knuffel en hoestbui en dan verdwijn ik weer achter de douane en gaat mijn reis beginnen.

Na een turbulente vlucht staat tot mijn grote verbazing op het vliegveld in Lima mijn eigen taxi-chauffeur Sr. Torres weer op me te wachten. Enkele jaren heb ik hem niet gezien, omdat hij van de trap was gevallen en zijn hiel had gebroken. Maar warempel, ook Sr. Torres is net als ik weer verzezen. Hij is oprecht blij me te zien, maar ik zie dat hij inmiddels nog kleiner en smaller is geworden en weet bij voorbaat al wie die zware koffers in zijn veel te kleine taxi moet gaan hijsen. Ik stel voor dat hij eerst het parkeerticket gaat betalen, zodat ik zelf stiekem al een stuk die kar naar zijn taxi kan duwen. Als hij

terugkomt van het betalen pakt hij braaf met een hand mijn kar vast en loopt met me mee. Ik moet van binnen smakelijk lachen over hoe dit eruit moet zien: een vrouw van 76 met een afgeladen volle bagagekar, die aan de wandel is met een klein min manneke van 72. En zo sukkelen we samen naar zijn taxi en met vereende krachten butsen we een koffer in de achterbak en de andere koffer op de achterbank. Onderweg vertelt hij vol trots dat zijn kleinkinderschare inmiddels is uitgebreid naar 24 stuks, dat nummer 25 op komst is en dat hij ook al 8 achterkleinkinderen heeft. En dan komt onvermijdelijk de vraag op hoeveel de teller van onze kleinkinderen staat. Op mijn antwoord dat daar de afgelopen jaren geen verandering in is gekomen en we zeer dankbaar en trots op onze 5 kleinkinderen zijn kijkt hij me alleen maar meewarig aan.

Toon en Monica, van mijn hotel Mami Panchita in Lima, zijn net terug uit Nederland van een bezoek aan hun kinderen en ook Toon is met snot teruggekomen, dus ik voel me meteen helemaal thuis. Na een zeer korte nacht staat Sr. Torres weer keurig op tijd aan de deur, deze keer ondersteunt door een van zijn kleinzonen van 17 jaar. Maar het is me meteen duidelijk dat deze knul het buskruit niet heeft uitgevonden. Hij moet van opa Torres mijn koffers in zijn taxi zien te tillen en voor mijn gevoel komt daar weinig wiskundig inzicht bij kijken, maar tot 3x toe lukt het hem niet om mijn koffer in de achterbak te plaatsen. Vervolgens klaren Sr. Torres en ik de klus maar samen en zakt de kleinzoon zichtbaar vermoeid met zijn telefoon op de achterbank neer. Volgens opa gaat deze jongeman naast zijn studie ook de kost verdienen als taxi-chauffeur, maar ik denk dat hij daarvoor toch

nog wel wat extra ritten met zijn opa moet maken om het vak echt te leren.

En dan kom ik eindelijk in Arequipa aan, waar het in tegenstelling tot de vieze vochtige hitte in Lima winderig en fris is. Maar dat gevoel is zo over zodra ik Flor omhels en we weer helemaal gelukkig samen naar mijn hotel rijden. Alvorens mijn koffers te gaan uitpakken gaan Flor en ik samen een hapje eten en ons werkplan voor de komende week bespreken. En als ik dan eindelijk om 23.00 uur in mijn bed lig heb ik het gevoel dat ik al een week in de weer ben en wordt het hoog tijd dat ik mijn oogjes dicht ga doen. Laatst las ik dat we onze weg op geen enkele kaart vinden, maar dat die zich toont in de moed van elke stap die we zetten. Wat ben ik blij met de stap die ik ook dit jaar weer gezet heb! Dankzij jullie steun zijn er al zoveel mooie verhalen hier in Peru op mijn pad gekomen en ik hoop intens dat jullie de komende maanden weer samen met mij meereizen door Peru en dat ik de verhalen van onze Peruaanse kinderen, jongeren en hun moeders met jullie mag delen, want zo is het niet alleen hun verhaal, maar worden hun levensverhalen ook jullie verhaal.

Zaterdag, 22 maart 2025

Elke stap naar voren begint bij de mensen die achter je staan.

Na een goede nachtrust wandel ik maandagochtend in het zonnetje naar het opvanghuis. Elk jaar kiest de Peruaanse regering een thema. Dit jaar is het het jaar van "Herstel en versteviging van de Peruaanse economie". De criminaliteit is in geen jaren zo hoog geweest, niet alleen in de stad maar ook op het platteland. Alle prijzen blijven stijgen, er zijn geen loonsverhogingen en de armoede van het volk groeit met de dag. Wel-

ke held binnen de regering dit thema heeft bedacht is voor mij een raadsel, want een economie die al zoveel jaren zo slecht draait hoe denkt men die in een jaar te herstellen? Je hebt generaties nodig om sommige dingen ongedaan te maken. Armoede ga je niet te lijf door mensen een extra tas boodschappen te geven, hoe belangrijk dat ook voor hen is. Het gaat erom dat kinderen van mensen die nu in armoede leven, straks niet hetzelfde lot ondervinden. Reproductie van armoede, dat is het echte probleem. We kunnen bij veel ouders van onze kinderen hier hun leven niet meer veranderen, maar we kunnen er wel alles aan doen om hun kinderen te behouden voor hetzelfde leven als hun ouders. En de beste manier is onderwijs. Daarmee ga je armoede te lijf. Opgroeien in armoede vergroot de kans dat kinderen zich minder goed kunnen ontwikkelen. De kans is bij hen groter op gevolgen voor de lange termijn voor hun ontwikkeling, gezondheid, opleidingsniveau en levensduur. Ik ben een eeuwige optimist en wil maar wat graag geloven dat het de Peruaanse regering gaat lukken om de economie van het land te herstellen en verstevigen, waardoor eens het werk van Kinderen van de Zon overbodig wordt en alle gezinnen hun eigen Peruaanse broek kunnen ophouden. Maar hopelijk weet de Peruaanse regering dat je je dromen niet waarmaakt door ze te dromen, maar door ze uit te voeren.

Wat is het heerlijk om weer in mijn oude vertrouwde opvanghuis binnen te komen! De moeders die deze week kookdienst hebben komen me hartelijk begroeten en de kinderen kunnen niet geloven dat er alweer een jaar voorbij is. Dat vind ik ieder jaar weer zo bijzonder, dat ik binnen 5 minuten het gevoel heb dat ik nooit ben weggeweest. Vandaag is het de eerste dag dat de

kinderen na de zomervakantie weer naar school gaan en daarom starten Flor en ik dit nieuwe schooljaar met een workshop over Actief Luisteren. Tijdens de workshop komt ook Darwin binnenlopen, want tijdens de zomervakantie van de universiteit mag hij bij ons komen eten. Darwin is zo goed als blind en hij vertelt me dat het voor hem een nachtmerrie was dat hij onlangs 's avonds laat, onderweg naar huis van de universiteit, in het donker door 4 mannen van zijn telefoon werd beroofd. Maar wat hem vooral veel verdriet heeft gedaan is dat hij alle informatie van de Universiteit en al zijn foto's kwijt is. Wat kan ik me zijn frustratie voorstellen! We eindigen de dag met een teamvergadering en als inmiddels het hele team zit te geeuwen hoef ik ook niet te schamen dat ik voel dat het tijd is om naar bed te gaan. In het donker wandelen Flor en ik naar huis en alvorens mijn oogjes te sluiten denk ik aan een uitspraak van Johan Cruijff: "om gelukkig te zijn, moet je iets doen waar je gelukkig van wordt". Ik realiseer me ten volle dat dit me gelukt is: ik ben gelukkig!

Woensdagmiddag gaan we een workshop over Studie en Planning geven aan de meisjes van Restaurando Esperanza, een gezinsvervangend tehuis voor meisjes die slachtoffer zijn van seksueel misbruik en/of huiselijk geweld binnen het gezin. Ik verheug me erop deze meisjes weer te zien. Verschillende meisjes hebben in december hun middelbareschooldiploma gehaald en maar één meisje heeft een beurs weten te bemachtigen voor een vervolgstudie. We zien dat de meisjes niet weten hoe ze zich moeten voorbereiden op een examen. Ze gaan braaf dagelijks naar school, maken hun huiswerk, maar daarmee houdt het op. Hier willen we graag met hen naar gaan kijken, zodat zij in de toekomst beter zijn voorbe-

reid op een examen. Als wij het opvanghuis binnen komen worden we hartelijk begroet door het team, de meisjes en hun kinderen. Het dochttertje van Maria Jesús, de 3-jarige Maria de Los Angeles, komt met open armpjes op ons afgerend, de kleine Luigi heeft voor de gelegenheid een keurig overhemdje met spijkerbroek aangetrokken en het zoontje van Katya, Samuel, vliegt op Flor af en zegt: "Hola profesora Rosa; halo juffrouw Roos". Flor en ik moeten smakelijk lachen. De naam Flor betekent bloem en daarom zegt Samuel consequent Roos tegen haar. Het wordt een hartverwarmende middag. De meisjes dansen vol overgave en zingen werkelijk prachtige liederen. En die workshop, die bewaren we tot volgende week. Na thuiskomst realiseer ik me opnieuw hoe intens ik van het werk met deze meisjes geniet, hoe moeilijk en hoe zwaar hun problematiek ook is.

Vandaag hebben we een gesprek met Darwin, een van onze jongeren, die vanwege zijn visuele handicap dankzij een Peruaanse beurs, en een aanvullende donatie van Kinderen van de Zon, een studie Rechten aan de universiteit kan volgen. Op 1 april opent het academisch jaar weer en tot die tijd verkoopt Darwin dagelijks snoepjes aan reizigers bij het busstation. In de middag komt hij naar ons opvanghuis om samen met de kinderen te genieten van een warme maaltijd en daarna helpt hij de kinderen bij het maken van hun huiswerk. Als ik vraag hoe het met hem gaat vertelt hij dat hij blij is dat het regenseizoen eindelijk voorbij is. De afgelopen maanden heeft het veel en hard geregend in Arequipa en het dak van het huisje van hem en zijn moeder kon deze wateroverlast niet af. Overal in huis hadden ze lekkages, met als gevolg dat Darwin elke avond, tijdens de hevigste regenbuien, boven op het dak

non-stop het water stond weg te vegen. Door de regen zijn helaas ook zijn verkopen de afgelopen maanden matig geweest. Met een lach verzucht hij dat het geweldig zou zijn als het altijd Kerstmis was, want dan zijn de mensen sneller geneigd iets van hem te kopen. Wat is hij dankbaar dat Kinderen van de Zon hem financieel steunt, want anders was het voor hem onmogelijk om deze studie te volgen! Volgende week begint hij aan zijn 4e studiejaar en zijn studie duurt in totaliteit 6 jaar. Wat gun ik het deze jongen uit de grond van mijn hart dat hij deze studie kan voltooien!

Vrijdag ga ik kennis maken met de nieuwe leerlingen van de naaiopleiding. Dit jaar hebben we ook enkele oudere moeders een kans gegeven, want zij gaven aan dat deze naaiopleiding voor hen hun redding zou zijn. Ze hebben geen pensioen en zijn lichamelijk niet meer in staat om hele dagen op straat spulletjes te verkopen. Door het volgen van deze vakopleiding kunnen zij in de toekomst hun kost mooi in alle rust thuis achter de naaimachine verdienen. Een moeder is vandaag afwezig, omdat haar man is overleden. Ik vermoed dat deze leerling nu extra geholpen zal zijn met de naaiopleiding, omdat zij door het overlijden van haar man alleen de kost zal moeten verdienen. De eerste die het woord tot mij richt is Sra. Hilda. Ze geeft aan dat ze de dagen geteld heeft tot ze de donateurs en mij eindelijk kan bedanken en kan vertellen wat deze vakopleiding voor haar en haar gezin betekent. Ze heeft 2 kinderen, die graag willen studeren en ze is getrouwd. Maar in 2022 is haar leven drastisch veranderd, want in dat jaar kreeg haar man door een veel te hoge bloeddruk een herseninfarct. In 2012 had hij al een TIA gehad en daar kwam dit herseninfarct bovenop. Hij kan niet meer praten

en nauwelijks lopen en moet bij alles geholpen worden, ook bij het eten. Sindsdien is Hilda de kostwinner van het gezin, mantelzorger voor haar man en moeder voor haar kinderen. Om het hoofd van het gezin boven water te houden is zij 's ochtends buschauffeur. Ik zie aan alles dat Hilda een optimistische vrouw is en dat zij zichzelf tot doel gesteld heeft om deze naaiopleiding met goed gevolg te voltooien. Met hoop in haar ogen vertelt ze dat deze naaiopleiding haar de mogelijkheid biedt om een eigen naaiatelier aan huis te beginnen, zodat ze haar man niet meer alleen hoeft te laten, ze haar kinderen een goede opleiding kan bieden en de financiële situatie thuis verbetert. Vol overtuiging geeft Sra. Hilda aan dat ze vooruit wil in het leven en dat ze een steun voor haar kinderen wil zijn, in de hoop dat haar gezin een beter leven krijgt. En ook hier zie ik dat elke stap naar voren begint bij de mensen die achter je staan.

Zaterdag, 29 maart 2025

In haar rugzakje zouden geen zorgen moeten zitten maar schoolspulletjes.

Zaterdag gaan we in een bus op huisbezoek bij 6 van onze gezinnen, die in extreme armoede leven. Deze reis is georganiseerd door studenten die architectuur studeren aan de universiteit. Gezien alle overstromingen tijdens het regenseizoen willen zij de moeders van onze gezinnen gaan adviseren hoe zij hun huisjes hiertegen beter kunnen beschermen. En degenen die alleen nog maar een stukje grond hebben en hierop nog een huisje willen bouwen, gaan zij adviseren hoe zij hun huisje het beste kunnen bouwen. Dit is voor de studenten een mooie praktijkervaring en voor onze moeders een gratis advies wat hen in de toekomst voor veel ellende kan behoeden. Aan gezien onze gezinnen heel ver weg wonen is het

een mooie kans voor Flor en mij om gratis mee te rijden en onze gezinnen met een bezoek te vereren. We rukken met 3 bussen uit, in totaliteit met 90 studenten en enkele docenten. Iedere keer sta ik er versteld van hoe ver weg onze kinderen wonen. Helaas kunnen Flor en ik niet bij alle gezinnen een kijkje gaan nemen, aangezien de gezinnen veel te ver van elkaar wonen. Elke bus gaat met 30 studenten naar 2 gezinnen en Flor en ik gaan naar Sra. Ysabel en Sra. Roxana. We hebben de moeders op het hart gedrukt om op tijd bij de universiteit te zijn, want het is voor de buschauffeur onmogelijk om het lapje grond van deze moeders, in een enorme zandvlakte op 2 uur rijden van het centrum, te vinden. Sra. Ysabel staat keurig op tijd op de afgesproken plek, maar Sra. Roxana schittert door afwezigheid. Wat een gemiste kans voor Sra. Roxana, iets wat ze zich waarschijnlijk niet realiseert!

Na een busrit van 2 uur komen we eindelijk op de plaats van bestemming aan. Sra. Ysabel vertelt haar levensverhaal aan de studenten, zodat zij begrijpen waarom ze juist in deze desolate woestijn een lapje grond heeft gekocht. De ouders van Sra. Ysabel zijn gescheiden toen zij 6 jaar was en zowel haar vader als haar moeder zijn meteen met een nieuwe relatie een nieuw gezin gestart. Hierbij zijn zij vergeten dat ze samen al kinderen hadden en Sra. Ysabel is toen in ons opvanghuis geplaatst, dat in die jaren nog als weeshuis functioneerde. Sinds enkele jaren heeft ze weer contact met haar ouders en ze heeft haar vader duidelijk laten weten dat hij er nooit voor haar geweest is en dat het nu zijn tijd is om iets voor haar te doen met de aankoop van een lapje grond. Het is voor onze moeders financieel onmogelijk om grond dicht bij het centrum te kopen en daarom wonen ze allemaal voor mijn

gevoel in een immense zandbak aan het einde van de wereld. Het huisje heeft één kleine ruimte, waarin ooit een keukentje, slaapkamer en woonkamer gecreëerd moeten worden. Maar deze ruimte is nog leeg, want Sra. Ysabel woont nog niet hier. Er ligt een heel klein stukje grond voor haar huisje, waar al een gat in de grond is gemaakt dat als toilet moet dienen, afgeschermd door golfplaten. Door het golfplaten dak is het overdag in haar huisje bloedheet en er is in de hele wijk geen water, riolering noch elektriciteit. En door de open kieren in de golfplaten heeft de regen vrij spel. En later in de middag, avond en nacht is het er ijskoud. En op dit kleine lapje grond moeten de studenten dus ook nog een winkeltje tevoorschijn zien te toveren, want de droom van Sra. Ysabel is om hier een winkeltje in ijzerwaren te starten. Een mooie uitdaging, niet alleen voor de studenten, maar zeker ook voor Sra. Ysabel.

Sra. Ysabel heeft 2 kinderen en is gescheiden. Ze mag in een kamertje op een school wonen en in ruil daarvoor moet zij 's avonds en 's nachts de school bewaken. Maar dit betekent dat ze geen cent inkomsten heeft en zonder opleiding komt ze niet aan een baan. Daarom hoopt ze eens in de toekomst een winkeltje te starten in haar huisje in deze zone. Als ik om me heen kijk zie ik alleen zand, stof en nog meer zand. Er staat geen enkele boom, er bloeien geen bloemen, de zon staat te branden aan de hemel en er waait een harde wind, waardoor het zand alle kanten op waait. Sra. Ysabel vertelt dat ze bijna elke zondag met haar kinderen naar haar huisje gaat om te controleren of het niet door iemand anders geconfisqueerd is. Hiervoor moet ze 2 bussen nemen, ze neemt wat eten en drinken mee en op de grond van het huisje gaan ze dan zitten pick-

nicken. Ze kan hier niet gaan wonen, want de enige school die er is zit vol en heeft geen plek voor haar kinderen. Deze school ligt op een uur lopen van haar huisje en ik moet heel eerlijk bekennen dat ik hier nog niet dood gevonden zou willen worden. Als we eindelijk thuiskomen is er geen porie in mijn huid die niet vol zand en stof zit. Wat ben ik dankbaar dat ik in mijn huisje een warme douche heb en een handwasje kan doen, zodat ik fris gewassen naar bed kan gaan.

Maandagochtend begin ik vol goede moed aan een nieuwe week. Al 10 jaar kom ik dagelijks als ik naar het opvanghuis loop langs een kerk, waar iedere ochtend in alle vroegte een lange rij oude van dagen staat te wachten op een flesje drinken en een broodje. De vrijwilligers van de middelbare school San José, die ook in ons opvanghuis vrijwilligerswerk doen, zoeken elk jaar donaties om deze eenzame arme zielen, die leven in extreme armoede, wat te eten te geven. Velen lopen met krukken en allen zitten uren op de grond te wachten op hun broodje. Ieder jaar opnieuw raakt het me te zien hoe deze mensen door het leven getekend zijn en door armoede tot dit leven gedwongen worden. In hun gezicht zie ik een diepe weerspiegeling van hun ziel en van de geschiedenis van dit volk. Elke rimpel is een levenservaring, elke blik in hun ogen een kijkje in de erfenis van hun (voor)ouders die zij met zich meedragen. Alle mensen van deze generatie kampen met de naweeën van het Fujimori tijdperk, waarin zij zijn kaal geplukt en waardoor ze nu hun oude dag moeten slijten zonder één cent inkomsten. Wat een eenzaam en triest bestaan!

De afgelopen dagen hebben Flor en ik veel gesproken over de zorg die we hebben over een van de meisjes van ons opvanghuis, Maria Elena.

Maria Elena is 11 jaar, haar vader is al jong overleden, haar moeder heeft met haar nieuwe man een nieuw gezin gesticht en heeft haar kinderen uit de relatie met haar overleden man verlaten. De moeder woont in een klein dorp op het platteland, op ruim 20 uur rijden van Arequipa. Haar drie getrouwde dochters wonen in Arequipa en Maria Elena woont als jongste van het gezin om beurten een jaar bij haar 3 oudere zussen. De zussen hebben echter aangegeven dat ze niet meer voor Maria Elena willen zorgen. Ook de kinderen van de drie getrouwde zussen komen naar ons opvanghuis. Onlangs heeft het dochtertje van de middelste zus, Kiara, aangegeven dat haar oom, de man van de oudste zus, haar seksueel heeft misbruikt. En uiteindelijk heeft ze bij de psychologe aangegeven dat hij dit ook bij Maria Elena en zijn eigen dochter heeft gedaan.

Doordat Kiara dit tegen onze psychologe heeft verteld konden we aangifte van seksueel misbruik doen tegen deze oom. En ook zijn eigen dochter deed aangifte. Maar aangezien Maria Elena er niet over wil praten kunnen we namens haar geen aangifte doen en moet zij in het huis van haar oom en tante blijven wonen. De tante weet wat haar man met de meisjes doet, maar ze kiest ervoor om weg te kijken en zegt dat haar dochter en Kiara dit verzinnen. Het was een grote geruststelling voor ons te zien dat de meisjes, nadat de oom in hechtenis was genomen, weer lachten, speelden en plezier hadden in ons opvanghuis. Maar tot haar grote boosheid en verbazing ziet onze maatschappelijk werkster, Lupe, afgelopen zaterdag tijdens het huisbezoek met de architectuur-studenten dat deze oom, in afwachting van zijn proces, weer gewoon thuis bij zijn vrouw en gezin woont. En dit betekent dat hij dus ook weer bij Maria Elena woont. We kunnen

niets met onze informatie doen, want Maria Elena zwijgt in alle toonaarden. Onze grootste zorg is dat elke dag dat dit meisje nog bij haar oom woont dit misbruik kan doorgaan. Seksueel misbruik bij kinderen en jongeren beschadigt het gevoel van veiligheid en vertrouwen van een kind. Zeker als de pleger iemand is die juist veiligheid zou moeten bieden vanuit een vertrouwensrelatie, zoals de oom van Maria Elena. Kinderen kunnen last hebben van loyaliteitsconflicten als de pleger iemand is van wie ze houden en die ze vertrouwen. Net als bij andere vormen van kindermishandeling denken kinderen vaak onterecht dat zij zelf schuld hebben. Ze hebben veel last van schaamte en schuldgevoelens, en durven er daarom ook niet over te vertellen. Zo ook Maria Elena. Onlangs zijn de scholen hier in Peru weer begonnen en het enige waaraan ik kan denken is dat in het rugzakje van Maria Elena geen zorgen zouden moeten zitten maar schoolspulletjes.

Woensdagmiddag gaan Flor en ik weer samen naar de leerlingen van de naaiopleiding. Tijdens mijn werkzaamheden in ons naaiatelier komt ook Sra. Angelica naar de naailes, wiens man enkele dagen geleden begraven is. Wat heeft deze vrouw een verdriet! Gelukkig wordt ze warm opgevangen door de medeleerlingen en ze geeft aan dat ze thuis gek wordt van verdriet en van eenzaamheid en dat ze denkt dat de naaiessen haar afleiding zullen bieden. En zo is het team weer compleet, droogt Sra. Angelica haar tranen en gezamenlijk gaan ze weer aan de slag. Als ik aangeef dat Sra. Joana helaas de kop van de mouw fout in haar blouse heeft genaaid roept deze moeder gefrustreerd uit, dat het haar nooit gaat lukken als ze deze mouwen opnieuw eruit moet halen. Op dat moment kijkt haar dochtertje

Estrella haar bloedserieus aan en roept: "Als het niet lukt, mama, dan gaan we toch naar huis"! Een mooi moment voor Sra. Joana om aan haar dochtertje uit te leggen dat het zo niet werkt op school en dus ook niet voor haar moeder tijdens de naaiopleiding. En tegen de tijd dat ik terug naar het opvanghuis ga heeft Sra. Joana haar mouwen keurig opnieuw in haar blouse genaaid.

Daarna komt een van de Peruaanse bestuursleden van ons opvanghuis, Mariela, ons ophalen, want het bestuur heeft Flor en mij uitgenodigd voor een lunch. De bestuursleden willen mij kennis laten maken met Sonia, een nieuw bestuurslid. Sonia is zelf van kleins af aan een kind van ons opvanghuis geweest. Haar vader was niet in beeld en haar moeder kon de zorg over zoveel kinderen niet aan. Sonia heeft met steun van donateurs na haar middelbare school een studie Maatschappelijk Werk kunnen volgen aan de universiteit en heeft nu een mooie baan als maatschappelijk werkster aan de universiteit en in een ziekenhuis. Wat is er mooier dan dat juist zij, een kind van Hogar de Cristo, nu zelf in het bestuur zit van deze stichting! Nieuw vers bloed, nieuwe energie en enthousiasme, precies wat dit bestuur nodig heeft.

Na afloop van de lunch gaan Flor en ik snel naar de meisjes van Restaurando Esperanza. Als ik binnenkom komt een van de meisjes, Candy, naar me toe en zegt dat ze heel nerveus is, omdat ze maandag aan de eerste dag van de universiteit begint en dat ze bang is dat ze niet intelligent genoeg is om deze studie te voltooien. Candy heeft onlangs toelatingsexamen voor de universiteit gedaan en ze heeft, gezien het feit dat ze in een opvanghuis woont en vanwege haar goede resultaten, een studiebeurs gekregen. Ze gaat

psychologie studeren, want ze wil weten wat er in een mens omgaat en daar goed op in weten te spelen. Ze kijkt me aan en zegt dat zij de cirkel van armoede en verwaarlozing van haar ouders wil doorbreken. Haar ouders waren beiden zware alcoholisten, haar moeder heeft zich al op jonge leeftijd doodgedronken en daarom is Candy al op 3-jarige leeftijd in een opvanghuis geplaatst. Ze geeft me een omhelzing en bedankt me voor alle aandacht die Flor en ik aan meisjes zoals zij geven en voor onze workshops, want hierdoor is er voor haar een wereld opengegaan. Dat ze niet meer met boosheid terugdenkt aan haar slechte jeugd, dat ze inmiddels begrijpt waarom haar ouders niet anders konden doen en dit alles dankzij onze aandacht en liefde voor haar en haar 'zusjes' in dit gezinsvervangend tehuis.

Wat doen haar woorden me goed! Op mijn beurt zeg ik tegen Candy dat het normaal is dat ze het spannend vindt om naar de universiteit te gaan, dit is een grote stap voor haar. Er start een nieuwe levensfase en net als toen ze naar de basis- en middelbare school ging is ook dit weer een spannende tijd. En ik vraag haar waarom ze denkt dat ze haar toelatingsexamen glansrijk gehaald heeft? Om de doodeenvoudige reden omdat ze intelligent is en deze studie zeker aan kan. Ik beloof haar dat ik maandag een kaarsje zal branden en dat ze altijd met Flor kan praten als ze vragen heeft. Ook voor Candy geldt dat in haar rugzakje geen zorgen zouden moeten zitten maar schoolmaterialen. Als ik onderweg naar huis de woorden van Candy met Flor deel emotioneert haar dit. Jaren geleden gaf Flor aan dat ze niet wist of onze workshops zouden beklijven bij deze meisjes, kinderen en jongeren. Ik heb haar toen gezegd dat dit tijd nodig heeft, soms jaren, maar dat er altijd een dag zal komen waarop de-

ze kinderen zullen terugdenken aan de workshops die we met hen samen gedaan hebben en dat ze hiervan eens de vruchten zullen plukken. Flor geeft aan dat het helemaal klopte wat ik toen zei, want dat het is als bij een fruitboom, het kost jaren voordat hij vruchten draagt.

Zaterdag, 5 april 2025

Met pijn moet je iets doen, anders doet pijn iets met jou.

Zondag ga ik gezellig met Flor en haar partner, Orlando, naar het platteland om daar in de tuin van een restaurantje te vieren dat hij vrijdag met pensioen is gegaan. Al snel gaat het gesprek over de politieke situatie in Peru. Die is en blijft een chaos. Door de coronapandemie is het land jaren teruggeworpen in de tijd. Alle prijzen zijn enorm gestegen, mensen hebben 2 jaar geen inkomsten gehad. Veel kinderen zijn chronisch ondervoed, seksueel misbruik van kinderen is nog meer gestegen en aan de rand van de steden en in de hooggelegen dorpjes leven mensen onder de armoedegrens. Veel ouders weten niet hoe zij hun kinderen in de eerste levensbehoeften kunnen voorzien. Tevens veroorzaken alle vluchtelingen uit Mexico, Venezuela en Colombia een groot probleem. Al deze mensen wonen illegaal in Peru, zonder een bron van inkomsten, waardoor de criminaliteit welig tiert. Volgend jaar zijn er nieuwe verkiezingen en inmiddels zijn er al 40 partijen en 27 presidentskandidaten. Hoe moet het volk een keuze maken uit 27 totaal onbekende kandidaten, in een land waar corruptie hoogtij viert? Wat mij het meeste zorgen baart is dat ook donaties in Nederland erg teruglopen. De aangekondigde bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking door minister Klever hebben desastreuze gevolgen voor miljoenen kinderen wereldwijd. Het zal leiden tot meer ondervoeding,

ziektes en een groter gebrek aan onderwijs en bescherming voor de meest kwetsbare kinderen. Zonder voedingsprogramma's zullen meer kinderen ondervoed raken, met levenslange gevolgen voor hun groei en ontwikkeling. De plannen in de nieuwe beleidsbrief van minister Klever gaan ook ten koste van steun aan vrouwen en meisjes in kwetsbare gemeenschappen wereldwijd. Het niet meer steunen van vrouwenrechten is accepteren van ongelijkheid van meisjes.

Wereldwijd worden vrouwen en meisjes het hardst geraakt. De Rechten van het Kind en Vrouwenrechten moeten gewaarborgd en ondersteund worden. Vrouwen hebben een cruciale rol in de voedselproductie en het voeden van hun gezin, maar worden op veel plekken systematisch uitgesloten. Investeren in hun positie en ontwikkeling is – behalve een mensenrecht – ook het meest effectief gebleken in de strijd tegen honger en armoede. Daarom werkt Kinderen van de Zon ook altijd samen met de moeders van onze kinderen en bieden wij hen een naaiopleiding. Met het nieuwe beleid worden de mogelijkheden om vrouwenrechten te waarborgen en te ondersteunen ernstig beperkt. Dat heeft niet alleen effect op hun levens, maar ook op dat van hun gezinsleden, hele gemeenschappen én op voedselzekerheid en armoede.

Kinderen van de Zon blijft zich richten op deze en andere kwetsbare groepen, zodat zij zelf een einde kunnen maken aan honger en armoede, want elk kind verdient een eerlijke kans op een gezonde en veilige toekomst. Daarom wil ik jullie bij dezen nogmaals intens bedanken voor jullie trouwe warme steun, want alleen dankzij mensen zoals jullie kunnen wij ons mooie werk doen.

De volgende dag heb ik een afspraak met Braulia, onze administratieve kracht, om levensmiddelen voor het eten van de kinderen te gaan kopen. De honger van de kinderen is altijd groot en voor onze kinderen is de warme maaltijd die ze in ons opvanghuis krijgen vaak de enige maaltijd van de dag. Braulia en ik moeten altijd lachen als de marktverkoper na het doen van onze inkoop aan mij een mandarijn geeft en niets aan haar, terwijl zij alle etenswaren betaalt. En ik stop trouw deze mandarijn in de zak met fruit voor onze kinderen.

Als ik net weer op mijn kantoortje zit komt Sra. Irma, een van de kookmoeders, een zak aardappelen aan ons geven. Als ik haar zeg dat ze die moet bewaren voor haar eigen kinderen, vertelt ze me dat deze aardappelen haar niets hebben gekost en dat ze die graag met ons deelt. Wat blijkt, als de boeren hun aardappelen rooien nemen zij niet de moeite om de aardappelen die dieper in de grond zitten er ook uit te halen. Nadat de boeren klaar zijn met rooien gaat Sra. Irma met haar kinderen op het land van deze boeren de resterende aardappelen uit de grond halen, waardoor zij weer voor dagen eten voor haar kinderen heeft. Wie niet sterk is moet slim zijn!

Aan het einde van de middag hebben we een afspraak met de getrouwde zus van Maria Elena, Sra. Genoveva, om met haar te praten over ons vermoeden dat haar man Maria Elena en de dochtertjes van haar andere zussen seksueel misbruikt. Wat zijn dat altijd toch zware en moeilijke gesprekken! Het duurt niet lang of Sra. Genoveva barst in tranen uit en blijft erbij dat haar man zo iets nooit zou doen. Op dat moment zeggen wij in alle rust dat wij dan aangifte gaan doen van verwaarlozing van haar kleine zusje

Maria Elena, want noch de zussen noch haar eigen moeder laten zich iets gelegen liggen aan Maria Elena. We hebben geen bewijs van seksueel misbruik, maar wel degelijk van verwaarlozing. En dan draait Sra. Genoveva bij. Diep van binnen weet ze heel goed dat haar nichtjes de waarheid vertellen, maar wat is het moeilijk voor haar om dit afschuwelijke gegeven onder ogen te zien! Op onze vraag hoe haar relatie met haar man is bekend ze uiteindelijk dat die helemaal kapot is. Deze vrouw heeft echt de steun van een psycholoog nodig, want ook voor Sra. Genoveva geldt dat ze met haar pijn iets moet doen, want anders doet haar pijn iets met haar en met haar kinderen.

Woensdagmorgen hebben Flor en ik een afspraak met Claudia Nilda, een van de meisjes van Restaurando Esperanza, die psychologie studeert aan de universiteit. Claudia Nilda is begin deze maand aan de tweede helft van haar 4e studiejaar begonnen en tot op heden gaat het goed met haar en haar studie. Ze maakt volle dagen, want ze heeft 's ochtends colleges, 's middags werkt ze op een kantoor om de kosten van het levensonderhoud van haar en haar vader te kunnen betalen en 's avonds maakt ze haar huiswerk en zorgt ze voor haar 95-jarige vader. Ze geeft aan dat ze zich soms heel alleen voelt staan. En wat kan ik dat begrijpen! Ondanks dat Claudia Nilda de jongste van 14 kinderen is, draagt niemand van haar broers en zussen ook maar iets bij aan de zorg voor haar vader. Haar moeder overleed toen zij 4 jaar was, haar vader werkte als herder maandenlang hoog in het Andesgebergte om de dieren van boeren te bewaken en de broers die haar moesten verzorgen waren alcoholisten. Toen de politie een keertje laat op de avond Claudia Nilda alleen aantrof op straat

en ze vertelde dat ze op zoek was naar haar vader, heeft de kinderrechtster haar in dit gezinsvervangend tehuis geplaatst. Ze was pas 10 jaar toen Flor en ik onze eerste workshop kwamen geven aan de meisjes en Claudia Nilda kroop steeds dichter naast mij, keek me aan en zei: "Als ik later groot ben, Hermana Marianne, wil ik net zulk een werk doen als Flor en jij, ik word psychologe"! En zie hier, nu rondt zij in augustus haar 4e studiejaar psychologie af. Tot haar afstuderen heeft deze jongedame nog veel Peruaanse bergen te verzetten en ik wens haar veel succes toe.

Donderdag geven we een workshop aan onze kinderen over het herkennen van emoties. Als de kinderen een emotie moeten uitbeelden weten ze niet hoe ze dit moeten doen. Daarom hebben we een grote dobbelsteen gemaakt, met daarop de 5 basis emoties, de 5 B's: bang, boos, bedroefd, beschaamd en blij. Als we aan de kinderen vragen welke emoties ze thuis in hun gezin voelen reageert in eerste instantie geen enkel kind, tot uiteindelijk een kind zegt dat ze angst en verdriet voelt als haar vader dronken is. En dan reageren verschillende kinderen: "si, dat heb ik ook thuis als mijn vader dronken is". En als we vragen wanneer ze thuis gelukkig zijn kan geen enkel kind een antwoord bedenken. Op onze vraag of ze dan nooit gelukkig zijn antwoorden ze in koor: "jawel, toen we met alle kinderen van het opvanghuis naar de zee gingen, toen was ik gelukkig". Voor ons zijn dit belangrijke momenten, want door de reacties en uitspraken van de kinderen komen wij erachter hoe de situatie thuis in het gezin is.

Vandaag hebben Lupe en ik een afspraak gemaakt met Sra. Marleni, de moeder van Maria

José en Patricio. Als we op de deur van dit gezin kloppen doet hun oma, Sra. Dominga, de deur open. Er komt ons een enorme stank tegemoet en ze begint meteen te schreeuwen. Deze familie woont allen tezamen in een kamer en overal, maar dan ook overal, liggen stapels kleren. Er staat geen enkele kast. De oma blijft maar schreeuwen dat het vroeger heel wat beter was in opvanghuizen, want toen werden haar kinderen tenminste nog geslagen als ze niet precies deden wat de leerkracht vroeg. Volgens haar doen wij in ons opvanghuis ons werk niet goed, want we slaan haar kleinkinderen niet en daardoor weten ze niet wie de baas is.

Sra. Marleni heeft een verstandelijke beperking en zij is zwanger geraakt doordat de echtgenoot van een van haar zussen haar seksueel heeft misbruikt. Terwijl Sra. Dominga nog zit te razen hoor ik de poort opengaan, maar er komt niemand binnen. Als ik naar buiten ga staat Sra. Marleni in het gangetje intens te huilen. Als ik haar vraag wat er aan de hand is vertelt ze dat ze door een grote straathond in haar bovenbeen gebeten is. Ik neem haar mee naar binnen en zonder enige schroom doet Sra. Marleni al huilend haar joggingbroek omlaag om ons de hondenbeet te laten zien. Aan haar benen en knieën zie ik dat water schaars is in dit huis. De tanden van de hond staan letterlijk in haar been en we besluiten meteen met haar naar de Gezondheidspost te gaan. Bij de Gezondheidspost maken ze de wond schoon en krijgt Sra. Marleni een recept mee voor antibiotica, pijnstillers en een tetanusspuit. We krijgen haar niet uitgelegd wanneer ze de medicijnen moet innemen en besluiten dit op te schrijven en uit te leggen aan haar dochtertje Maria José, met de vraag of zij ervoor wil zorgen dat haar moeder deze medicijnen op uur en tijd

inneemt. Het blijft mij bezighouden hoe we toch in hemelsnaam bij kinderen zoals Maria José en Patricio de cirkel kunnen doorbreken dat zij later, als ze zelf kinderen krijgen, het gedrag van hun oma niet gaan kopiëren, omdat we wel de kinderen bereiken maar niet altijd de andere familieleden. En ook bij deze moeder en kinderen voel ik dat als we niets met hun pijn doen, hun pijn iets met hen gaat doen. Flor en ik besluiten dat we allereerst Sra. Marleni door een psycholoog moeten gaan laten testen om te weten wat het niveau van haar verstandelijke vermogens is en dat we daarna deze moeder en haar kinderen moeten gaan begeleiden en beschermen tegen de harde hand van Sra. Dominga.

Zaterdag 12 april 2025

Elke verandering doet pijn. Als je een situatie niet kunt veranderen word je uitgedaagd jezelf te veranderen.

Maandag begin ik vol goede moed aan mijn laatste werkweek hier in Arequipa en tijdens het weekend heb ik nagedacht over hoe wij de moeder van Maria José en Patricio, Sra. Marleni, kunnen steunen. Door haar verstandelijke beperking is Sra. Marleni analfabeet en ze heeft geen bron van inkomsten. Mijn grootste zorg is wie haar gaat steunen als zij en haar kinderen op een dag alleen achterblijven. Daarom is het belangrijk dat we met haar gaan werken aan haar zelfstandigheid. Flor en ik zijn het er beiden roerend over eens dat Sra. Marleni een eigen plekje met haar kinderen moet krijgen in het huis van haar moeder en dat we haar moeten gaan motiveren een paar middagen per week naar ons opvanghuis te komen, zodat we haar spelenderwijs, samen met onze leerlingen, kunnen leren lezen en schrijven.

Aan het einde van de middag moet onze maatschappelijk werkster weer met Sra. Marleni naar het ziekenhuis voor haar tweede tetanusspuit. Toevallig werkt er op dit moment een Duitse vrijwilliger in ons opvanghuis, Luis. We hebben alle kapotte stoelen, kastjes, tafels etc. op de patio verzameld en Luis kan zijn hart gaan ophalen aan het repareren van deze meubels. Het zijn allemaal donaties die ons eigenlijk eeuwig in de weg staan, maar waar we geen 'nee' tegen kunnen zeggen, omdat we onze gezinnen er zo gelukkig mee kunnen maken. En met deze meubels zouden we een kamer kunnen inrichten voor Sra. Marleni en haar kinderen. Daarom heeft Lupe gevraagd of ook Luis wil meegaan naar het huis van Sra. Dominga, zodat hij kan kijken of hij hier voor haar een eigen ruimte kan creëren, met een deur die op slot kan en welke meubeltjes ze in haar kamer kan plaatsen. Sra. Dominga geeft toestemming om een kamer in te richten alleen voor Marleni en haar kinderen en biedt Lupe en Luis vervolgens een warme Peruaanse maaltijd van het huis aan. Lupe ziet Luis met grote ogen naar zijn bord kijken, slikken, diep ademhalen en vervolgens zijn hele bord leegeten. Met een tevreden gevoel komen Lupe en Luis terug naar het opvanghuis en kan Luis een lijst maken van de materialen die hij nodig heeft voor zijn timmerwerk.

Woensdagochtend komt Sra. Soledad al vroeg op ons kantoor binnenlopen en ze overhandigt mij een cadeautje. Sra. Soledad heeft enkele jaren geleden de naaiopleiding gevolgd en werkt nu in ons productiecentrum. Ze geeft aan dat ze niet wil dat ik naar Ayacucho vertrek alvorens met mij te delen dat haar leven compleet veranderd is sinds zij bij ons een vak heeft geleerd. En ze heeft niet alleen een vak geleerd, maar ook

vriendschappen leren aangaan en opnieuw vertrouwen gekregen in de goedheid van de mens. Voor haar is het belangrijk dat ik weet dat, ondanks dat de betaling in ons productiecentrum nog steeds slecht is, ze meer krijgt/verdient dan ze ooit had durven hopen, want wat ze tijdens de naaiopleiding heeft geleerd, en nog dagelijks in het productiecentrum leert, is voor haar onbetaalbaar. Wat lief dat ze dit met me deelt! Ik leg haar uit dat we heel graag meer zouden willen betalen, maar dat we ons productiecentrum eerst nog verder moeten ontwikkelen en dat ik haar heel dankbaar ben dat ze ondanks de slechte betaling ons trouw blijft. Dit zijn gouden momenten voor mij, te weten dat onze leerlingen er ook voor ons zijn.

's Middags ga ik afscheid nemen van de moeders van de naaiopleiding, omdat ik de resterende dagen geen tijd meer heb. De leerlingen richten het woord tot mij en wensen mij en de donateurs veel zegeningen toe. Ze kunnen nog steeds nauwelijks geloven dat zij deze kans in hun leven hebben gekregen, dat zij gezien en gehoord worden en de kans krijgen om zich te ontwikkelen en geven aan dat ze ons eeuwig dankbaar zijn. In mijn afscheidswoordje zeg ik hen dat elke verandering pijn doet en als je een situatie niet kunt veranderen je wordt uitgedaagd jezelf te veranderen en dat ik het ontzettend knap van hen vind dat zij deze uitdaging zijn aangegaan. En dat ik maar een wens heb en dat is dat zij allen na afloop van hun naaiopleiding met hun diploma in hun handen vol trots op de foto staan. Dat dit het mooiste cadeau is dat ze de donateurs en mij kunnen geven. Na nog een laatste warme omhelzing en nog meer zegeningen gaan Flor en ik weer snel naar ons opvanghuis. Als ik de speeltheek binnen loop zit de kleine Mili een pop de

fles te geven. Als ik vraag wie de moeder van haar kindje is antwoordt ze dat zij de moeder van deze baby is, Maria José is de oma en Tiago de vader. Tiago ligt er als vader een beetje onverschillig bij en als ik vraag wat hij als vader doet zegt hij dat hij de kudde moet bewaken. Snel pakt hij twee plastic dinosaurussen en begint daar een beetje mee te schudden alsof de dieren lopen. Maar hier heeft hij al snel genoeg van en hij gaat weer heerlijk ontspannen op de grond liggen. Maar Maria José, 'zijn 9-jarige vrouw', ziet dit met lede ogen aan en zegt heel nijdig: "Zit je nu weer te niksen? Hoe lang moet ik jou nog onderhouden"? Ik vermoed dat ze deze woorden vaker thuis heeft gehoord. En Consuelo en ik kijken elkaar lachend aan als Tiago weer snel zijn dinosaurussen gaat bewaken.

Donderdag hebben we een afspraak met Sra. Roxana, de moeder van Ruth, Sarah, David en Jade, om haar te vragen of zij tijdelijk een veilig thuis wil bieden aan Maria Elena. Sra. Roxana kijkt ons aan en antwoordt onmiddellijk dat ze dit met liefde wil doen, omdat zij dezelfde jeugd heeft gehad als dit meisje en dat ze maar wat graag in een opvanghuis zoals dat van ons was opgevangen. Haar vader overleed toen zij nog een kind was en haar moeder kreeg al snel een nieuwe relatie. In eerst instantie wilde haar stiefvader geen Sol betalen voor haar schoolkosten en die van haar broers en zussen, omdat het niet zijn kinderen waren. Op een dag krijgt Sra. Roxana ineens prachtige schoolspullen van hem, te veel om op te noemen. En vanaf die dag begint hij haar te betasten. Als zij zijn avances afslaat pakt hij al haar schoolspullen en schooluniform weer af, alleen haar schriftjes mocht ze houden, omdat ze daarin al geschreven had. Haar moeder verlaat al haar kinderen en vanaf dat

moment wordt ze steeds in een ander pleeggezin geplaatst. Ze trouwt jong om een houvast in haar leven te hebben en wordt al op jonge leeftijd moeder. Maar helaas is haar huwelijk geen lang leven beschoren en sindsdien voedt ze 4 kinderen op zonder enige steun van haar ex-man. En wat doet ze dat goed!

Sra. Roxana is een doorzetter en een liefdevolle moeder. Ze heeft op een goede plek, ver buiten het centrum, een lapje grond weten te bemachtigen en hierop zelf enkele kamers gebouwd. Ze heeft één zonnepaneel, waardoor ze 's avonds heel kort even licht heeft. Ze laat de slaapkamer zien die ze voor Maria Elena in orde wil maken en als ik haar aangeef dat we nog geen idee hebben hoeveel maanden Maria Elena bij haar zal wonen is dat geen enkel probleem voor haar. Sra. Roxana werkt 's ochtends in een crèche en 's middags werkt zij op het land bij boeren. En ook zij gaat na het oogsten terug naar het land om de achtergebleven groenten of aardappelen stiekem voor haar gezin uit de grond te halen. Wat hoop ik dat de oudere zussen van Maria Elena snel officieel hun goedkeuring geven, zodat Maria Elena in dit warme gezin kan worden opgenomen! Tezamen met Sra. Roxana reizen we terug naar het opvanghuis en als ik even later haar kinderen de groeten van hun moeder doe, vraagt de 7-jarige Jade: "Heeft mijn mama verteld dat ik, zodra ik centjes bij de boer ga verdienen, een papa ga kopen"?

En dan breekt mijn laatste dag in het opvanghuis weer aan. Niet te geloven dat ik morgen in alle vroegte alweer verder trek naar Ayacucho. Het is tijd om afscheid te nemen van het team en Flor brengt mij terug naar mijn hotel, waar we intens dankbaar voor alles wat we samen beleefd heb-

ben afscheid nemen van elkaar. En nu ga ik me voorbereiden op mijn volgende missie. Ook voor mij geldt, dat elke verandering pijn doet. Het is altijd weer moeilijk om afscheid te nemen van 'mijn' Flor, het team en deze prachtige kinderen en hun moeders, maar er staat mij weer een nieuwe uitdaging te wachten. Ik ben er klaar voor.

Zaterdag, 19 april 2025

Jouw weg vind je op geen enkele kaart, maar toont zich in de moed van elke stap.

Wat hebben de kaarsjes van Hans en Flor, en mijn lieve engelbewaarders 'daarboven', weer goed voor mij gezorgd! Op het vliegveld wordt het overgewicht van mijn koffers me vergeven en mijn tweede koffer hoef ik niet te betalen, als dank voor het werk dat ik voor de kinderen en jongeren van hun land doe. Bij aankomst op het vliegveld in Ayacucho staat het team van Mama Alice op mij te wachten, met een groot spandoek met daarop de tekst: "Welkom thuis, Marianne". In het vliegtuig zat blijkbaar ook een zeer beroemde Peruaanse muzikant en als hij al die mensen met een spandoek buiten ziet staan komt hij daar met een stralende lach op af. Totdat hij ziet dat dit niet voor hem is maar voor mij. Het hele team ligt in een deuk en gelukkig kan hij er zelf ook om lachen en even voel ik me bijna een celebrity. Wat doet het me goed om al die vrolijke gezichten te zien! Iedereen is blij dat ik er weer ben. En ik niet minder!

Maandag beginnen we de dag zoals altijd met een teamvergadering en dat is fijn, want dan kan ik meteen mijn rooster voor de komende weken met het team bespreken. Na afloop van de vergadering ga ik met het team van maatschappelijk werkers en de psychologe aan tafel zitten om de

lopende zaken te bespreken en afspraken in te plannen voor gesprekken met leerlingen en voor huisbezoeken. Alles hier in Ayacucho kost veel meer tijd, ook als ik ga werken met de koksleerlingen in Quinoa, want die reis kost als het meezit anderhalf uur enkele reis. Daarnaast is het Internet hier nog echt achtergebleven gebied en hebben we om de haverklap geen bereik. Zojuist is bijvoorbeeld de elektriciteit in de hele stad weer uitgevallen en het is maar afwachten of dit probleem vandaag nog wordt opgelost. Verder wil ik echt niet klagen, hoor 😊.

Dinsdag vertrek ik in alle vroegte met Elba, onze Peruaanse directrice, en de maatschappelijk werkster Ana naar ons opleidingscentrum/restaurant in Quinoa. Enkele weken geleden zijn we een nieuwe koksopleiding gestart. Alle leerlingen komen uit verafgelegen dorpen, leven in extreme armoede en hebben door gebrek aan opleiding nooit kans op een baan. Aan hen gaan we een workshop geven over hoe zij als team moeten samenwerken. Dit jaar gaat Ana de jongeren tijdens hun vakopleiding begeleiden. Jarenlang heeft haar collega Zoila deze leerlingen begeleid en dit was het laatste wat Ana gedacht had, dat we haar hiervoor zouden vragen. Ana is als kind bij ons opgegroeid en is tijdens haar studie Maatschappelijk werk aan de Universiteit bij ons stage komen lopen en nooit meer weggegaan. Ze vertelt dat ze altijd heel veilig onder de vleugels van Zoila gezeten heeft en dat ze na haar gesprek met Elba wel voelde dat het tijd is dat ze haar eigen vleugels gaat uitslaan. Ze kijkt me wanhopig aan en zegt dat het voor haar extra moeilijk was, omdat dit gesprek met Elba ook nog juist op de Dag van de Vriendschap plaats vond en ondanks de ironie van dit verhaal schieten we toch beiden in de lach. Maar

meteen na het gesprek met Elba voelt Ana ook dat ze vooruit wil in haar leven, ze wil leren, ze wil zich ontwikkelen en dit is een prachtige kans, een grote waardering vanuit de directie voor haar werk en hoe dubbel het ook voelt, dit is wat ze wil. Gelukkig heeft ze hierover een goed gesprek met Zoila en ondanks dat Zoila het heel jammer vindt dat ze deze jongeren niet meer kan gaan begeleiden gunt ze Ana deze kans uit de grond van haar hart. En zo ken ik Zoila, een kei in haar vakgebied met een groot hart, die iedereen het beste gunt. Ook Ana!

Dit is een nieuwe uitdaging voor haar. Ana geeft open en eerlijk aan, dat ze heel onzeker en bang is voor deze nieuwe taak, maar dat ze zo graag wil groeien in haar werk, dat ze veel heeft om dankbaar voor te zijn en dat ze alles op alles gaat zetten om deze groep naar de eindstreep te helpen. Wat ik merk is dat het voor Ana nog lastig is om haar tijd met de leerlingen goed in te delen. Het zijn 21 leerlingen en als ze op alle emotionele steun die deze leerlingen vragen zou ingaan komt ze handen en voeten tekort. En ik ondervind meteen aan den lijve waar Ana tegenaan loopt. Na mijn gesprek met de leerlingen komt een van de meisjes, Maite, naar me toe met de vraag of ze met me kan praten. En de tranen biggelen al over haar wangen voordat ze iets gezegd heeft. Ze vertelt dat ze altijd zo teleurgesteld is in zichzelf en ervan overtuigd is dat ze nooit iets goed doet. Als ik haar vraag of haar ouders haar wel eens vertellen hoe trots ze op haar zijn vloeien de tranen nog rijkelijker en ik ervaar meteen waar Ana tegenaan loopt, want dit probleem is echt niet met één gesprek opgelost. Teleurstelling kan een gevoel van afwijzing en machteloosheid veroorzaken en kan leiden tot negatief oordelen over je eigen kunnen of over

de mensen om je heen. Je kunt je er neerslachtig door gaan voelen. En herhaaldelijke teleurstelling kan ervoor zorgen dat je dingen niet eens meer probeert of vraagt en dat kan zelfs leiden tot een depressie.

Dat is wat ik een beetje bij Maite zie en als ze vraagt hoe zij in hemelsnaam haar weg in dit leven kan vinden leg ik ook haar uit dat haar weg op geen enkele kaart te vinden is, maar zich toont in de moed van elke stap. Wat hoop ik dat zij de moed heeft om de stap die ze gezet heeft vol te houden en ik waarschuw Ana om dit meisje in de gaten te houden. Al deze jonge mensen zijn gewend hun 'eigen naad te naaien' en als er iets belangrijk is voor een kok dan is het samenwerken. We splitsen de leerlingen in 4 groepen en hebben enkele dynamische oefeningen bedacht, die ze alleen door middel van samenwerken kunnen realiseren. En het mooie voor ons is dat we, aan de wijze waarop ze de uitvoering van hun opdracht bespreken en de opdracht uitvoeren, precies het karakter van de leerling kunnen aflezen. Ze zijn heel fanatiek en genieten van de opdrachten. Alleen een meisje, Sonaly, valt me op door haar vreemde gedrag. Ze heeft de hele dag een negatieve manier van aandacht vragen, zondert zich af, maar dan wel op een wijze dat iedereen moet zien dat ze zich afzondert. Ze heeft een heel strak wit transparant shirtje aan en na afloop van de workshop gaat Ana met haar praten. Als Ana aangeeft dat ze met dit shirtje aan echt niet in het restaurant kan werken gooit ze dramatisch haar zwarte lokken naar achteren en geeft aan dat ze echt nu of nooit zich goed kan voelen in de blouses die onze koks moeten dragen. Ze voelt zich onafgebroken niet lekker, moet even gaan liggen, wil het eten niet opeten, niets is er goed. Het komt er eigenlijk op neer dat

zij de regels wil bepalen en daar denken wij toch echt anders over. We spreken af dat we volgende week met de moeder van dit meisje gaan praten, om te kijken wat er met haar aan de hand is. En dit is er dan nog maar een van de 21 en ik spreek met Ana af dat ik a.s. maandag met haar mee ga om de leerlingen te begeleiden, want samen staan we sterk.

Zaterdag, 25 april 2025

Hier in de bergen klinkt hoop veel luider dan een kerkklok.

Zaterdagmorgen reis ik naar ons opleidingscentrum/restaurant, waar de koksleerlingen druk bezig zijn om de gasten te verwennen met een lekkere maaltijd. Maar allemaal nemen ze snel even de tijd om me te begroeten. En dan hoor ik ineens iemand mijn naam roepen: "Marianne, wat fijn, je bent er weer"! En daar komt een stralende Felix op me af, neemt me in de houtgreep en struikelt bijna over zijn eigen woorden als hij me bedankt voor mijn steun en vertelt dat hij nog iedere dag de donateurs in Nederland dankbaar is voor het feit dat hij dankzij zijn speciale lenzen kan zien en zijn werk weer kan doen. Het emotioneert me om te zien hoe ongelooflijk deze jongeman in zijn voordeel veranderd is. Felix heeft al van kleins af aan een oogandoening waardoor hij beetje bij beetje blind wordt. Vorig jaar heeft hij bij ons de vakopleiding tot kok, ober en barman gevolgd, maar zijn zicht was inmiddels zo slecht, dat hij een gevaar in de keuken was. We wisten echter dat als wij hem zouden ontslaan hij nergens nog ooit een baan zou vinden. Daarom gaven we hem de verantwoordelijkheid over de bar, maar ook dat was door zijn slechte zicht eerlijk gezegd geen succes. Al die jaren is Felix nooit naar een oogarts geweest, niet alleen om financiële redenen, maar zeker ook omdat hij

veel te bang was dat hij te horen zou krijgen dat hij binnen afzienbare tijd blind zou zijn.

Dankzij lieve donaties, en met de hulp van een Peruaanse en Duitse oogarts, kon Felix zijn ogen laten onderzoeken door een specialist op dit gebied in Lima. Daar kreeg hij het slechte nieuws dat zijn zicht inderdaad steeds verder achteruit zal gaan, dat hij eigenlijk een hoornvliestransplantatie nodig heeft, maar dat die wachtlust zo lang is dat hij hiervoor nooit op tijd in aanmerking zal komen en dat hij voorlopig te helpen zou zijn met heel specialistische dure lenzen, die in Amerika gemaakt worden. Ik was bijna net zo blij als Felix toen we voldoende donaties hadden om deze lenzen voor hem te kopen en vanaf het moment dat hij ze voor het eerst mocht passen is er een nieuwe wereld voor hem opengegaan.

En ik zie het nu met eigen ogen. Felix straalt, hij is open, maakt met iedereen contact en zodra onze nieuwe leerlingen vragen hebben staat hij heel zelfverzekerd les te geven in de bar. En dan deelt hij geëmotioneerd het prachtige nieuws met mij dat, als hij van Nederland toestemming krijgt, hij voor 3 maanden in een Nederlands restaurant mag komen werken, samen met zijn collega Gabriel, die ook bij ons de koksopleiding heeft gevolgd. Vol spanning wacht hij op het antwoord of hij toestemming krijgt om te reizen en zodra hij de zegen van Nederland krijgt vertrekt hij naar zijn nieuwe uitdaging. Echt, lieve mensen, hier in de bergen klinkt hoop veel luider dan een kerkklok en wat zou het geweldig zijn als de hoop van Felix gehoord wordt.

Als ik onze koks in de keuken bezig zie voel ik zoveel dankbaarheid en trots. De hele keuken wordt gerund door afgestudeerde leerlingen, zoals Alex, Asumi, Jhonatan en César. Zij trekken

de kar in de keuken en sinds enkele weken worden ze bijgestaan door onze nieuwe koksleerlingen, 21 in totaal. We hebben uit een inschrijving van 30 jongeren deze 21 geselecteerd en het zal net als andere jaren weer een hele klus zijn om deze jongeren de eindstreep te laten behalen. Het zijn allemaal jongeren met een rugzakje, of beter gezegd met een backpack, want hoe jong ze ook zijn, ze hebben allemaal al een zwaar leven achter de rug. Een van de jongens heeft al periode in de gevangenis gezeten en wil absoluut zijn leven beteren, omdat hij nu een kind en een vrouw heeft. En zo heeft iedere leerling zijn eigen verhaal. Ook vandaag is Sonaly weer totaal overstuur en denkt dat haar bloeddruk veel te hoog is. Als we naar haar kamer gaan staat ze onafgebroken haar decolleté en armen met water nat te maken en met zeep te boenen. En dan gaat er bij ons een lampje branden en komt haar verhaal eruit. Ze is twee weken voor de start van de koksopleiding verkracht. Vandaar dat dit meisje op zulk een negatieve manier continu om aandacht vraagt. We leggen haar uit dat haar lichamelijke klachten veroorzaakt worden door geestelijke klachten. We spreken met haar af dat we met haar naar het ziekenhuis zullen gaan om haar bloed te laten onderzoeken en om een zwangerschapstest te laten doen en dat we daarna samen met haar psychologische hulp zullen gaan zoeken.

Maandag komen Sonaly en haar moeder terug van het medisch onderzoek dat Sonaly in Ayacucho heeft gehad. Het eerste wat ze tegen me zegt is dat ze niet zwanger is en alle bloeduitslagen goed zijn. Dit is een geluk bij een ongeluk. Wat ben ik blij voor haar! Maar dit betekent dat ons gevoel klopt, dat ze veel psychische klachten heeft. Ik leg haar uit dat ze dringend de hulp van

een psychologe nodig heeft, want dat wij helaas te veel problematische leerlingen hebben om haar hele dagen de aandacht te geven waar ze om vraagt. Tevens zeg ik haar dat ze haar gedrag tijdens de vakopleiding moet veranderen. Ze kijkt me aan of ze het in Lima hoort donderen en als ik haar uitleg dat ze moet stoppen met zich minstens 3x per dag om te kleden, dat ze hier geen modeshow loopt en geen model is maar een leerling van een koksopleiding, dat ze net als de andere leerlingen geen transparante strakke sexy shirts mag dragen maar haar kokstenuue en dat alle regels ook voor haar gelden, zegt ze zonder blikken of blozen dat ze zich echt niet tijdens de lessen gaat omkleden. Als ik aan haar moeder vraag of zij dit gedrag van haar dochter herkent beaamt moeder dit volmondig. Dat ze zich sinds een jaar ook thuis steeds uitdagender kleepte, 10x per dag iets anders aantrok en alleen maar met haar uiterlijk bezig was.

Dan begint Sonaly een beetje schaapachtig te lachen en zegt dat ze haar houding zal veranderen. Haar moeder kijkt haar aan, begint te huilen en zegt heel geëmotioneerd: "Meisje, jarenlang hebben je vader en ik ons zorgen gemaakt en schuldig gevoeld dat we je nooit een opleiding kunnen bieden, omdat we in extreme armoede leven. En nu komt dit geschenk uit de hemel op je pad, por favor, neem dat met 10 handen aan, want dat is de enige manier dat jij een beter leven krijgt dan wij. En dat is iets wat je vader en ik je zó gunnen". Ook voor deze moeder geldt dat hier in de bergen hoop veel luider klinkt dan een kerkklok. Ik kan haar hoop niet alleen horen maar ook voelen.

Dinsdag ga ik met Zoila naar Yanama om een knutselles aan de kinderen te geven. Onderweg

vraag ik aan Zoila hoe het met haar gaat. Ze vertelt dat het haar veel pijn en verdriet heeft gedaan dat ze niet meer als maatschappelijk werker de koksleerlingen mag begeleiden, maar dat ze heel blij voor Ana is dat zij nu, net als zij de afgelopen jaren, deze kans krijgt. Ik vertel haar de titel van mijn verhaal van vorige week, dat elke verandering pijn doet en dat als je een situatie niet kunt veranderen je de uitdaging moet aangaan om jezelf te veranderen. En net als Ana zegt ook Zoila dat ze het helemaal begrijpt, dat als één deur zich sluit een andere zich opent, maar dat ze daar wel voor open moet staan. Ze omhelst me en zegt dat die andere deur al is opengegaan, want dat ze het een geweldige kans vindt om samen met mij de zaken van de kinderen en gezinnen te kunnen bespreken en om samen met mij op huisbezoek te gaan. We gaan ervoor!

Voor de knutselles gebruiken we de mooie creatieve materialen van mijn schoonzusje Gerdie en de kinderen vinden het een feest om hiermee te mogen werken. Een van de jongens, Jairo, maakt een mooie kaart. Als ik aan hem vraag voor wie hij deze kaart maakt antwoordt hij dat die voor zijn beste vriend is. Ik geef hem een potlood, zodat hij ook een boodschap voor zijn beste vriend op de kaart kan schrijven. Hij begint zijn tekst met: "Mijn beste vriend Eber". Dan kijkt hij me aan en vraagt of hij ook kan schrijven dat hij van hem houdt. Natuurlijk kan dat en keurig zet hij dit erbij. Als ik even een ander kind ga helpen zie ik hem ijverig zijn hele tekst uitgummen en opnieuw beginnen. En als hij klaar is laat hij vol trots zijn kaart zien, waarop de volgende woorden prijken: "Lieve mamita, je bent de beste mama van de wereld, omdat je elke morgen zo vroeg op staat en 's avonds pas zo laat thuiskomt

en dat je dan meteen gaat slapen, omdat je de volgende dag weer zo vroeg op moet. Ik hou veel van je, Jairo". En vol trots gaat Jairo met zijn kaart naar huis, om zijn moeder te verrassen.

's Middags bespreken we de toekomst en de samenwerking tussen Mama Alice en Kinderen van de Zon. Dit jaar begeleiden we 10 jaar de kinderen en gezinnen in de wijk Yanama en vorig jaar hebben besloten dat we ons beetje bij beetje gaan terugtrekken, zodat de kinderen en gezinnen niet afhankelijk worden van onze steun. Dit jaar heb ik tijdens mijn werk in de wijk Yanama mijn ogen en oren goed de kost gegeven en gezien dat deze kinderen en gezinnen onze steun nog hard nodig hebben. Allereerst zijn er 2 jaar onderwijs weggevallen door de coronapandemie en doordat de scholen 2 jaar helemaal gesloten waren zijn deze kinderen wel 4 jaar teruggezakt in hun onderwijsniveau. Yanama is de armste, meest desolate wijk van heel Ayacucho, er zijn tot op de dag van vandaag geen verharde wegen, er is geen water noch elektriciteit. Wat zou het mooi zijn als we een hele generatie kinderen, van hun 4 jaar tot het einde van de middelbare school, kunnen begeleiden! Wat ik hier zie en voel is dat als we hen nu los zouden laten, dit nog te vroeg is. Frederique is blij met mijn input en gaat mijn ideeën en plannen delen met Elba.

Vrijdag ga ik een nieuwe missie vervullen. Een jongeman in Nederland, Marijn, is twee jaar geleden op zijn fiets van Canada naar Patagonië gefietst en op zijn monstertocht door het dorp Ambato in Peru gekomen. Hier is hij warm onthaald door een Sra. Mariella, die hem onderdak heeft gegeven in het educatief centrum van dit dorp. Bij vertrek vroeg Marijn of hij iets moest

betalen en zij heeft toen aangegeven dat ze zo graag naaimaterialen wil hebben om naailessen aan de jongeren en moeders van het dorp te geven, omdat alle inwoners in extreme armoede leven, er geen werk is en zij geen bron van inkomsten hebben. Marijn belooft dat hij hiernaar gaat kijken voor hen, maar na thuiskomst had hij geen idee hoe hij die belofte zou moeten waarmaken. Tot hij een podcast hoort waarin ik vertel over het werk van Kinderen van de Zon in Ayacucho en Arequipa. Hij belt me op met de vraag of ik deze missie voor hem zou willen vervullen, dat hij een donatie zal gaan zoeken om naaimaterialen voor deze mensen te kopen en of ik die bij hen wil gaan afleveren, aangezien Ambato dichtbij Ayacucho ligt. Natuurlijk wil ik dat doen, want wat is er mooier dan aan jongeren en vrouwen de mogelijkheid te bieden op een vak, een diploma, werk en een beter leven! Als ik later op het Internet ga opzoeken hoever Ambato van Ayacucho afligt zie ik dat 'dichtbij' voor Marijn toch wel een rekbaar begrip is, want het blijkt een reis van 9 uur te zijn om in dit dorp te komen. Maar ik laat me niet ontmoedigen en beloof Marijn dat ik ga kijken of ik dit project kan realiseren. Op vrijdag reizen Elba en ik van Ayacucho naar Huancavelica, een reis van 7 uur, en de volgende dag vroeg van Huancavelica naar Ambato. De achterbak van de pick-up truck ligt vol met naaimaterialen en wederom zie ik hoe mooi en immens groot dit land is. We zouden zo mee kunnen doen aan het tv-programma "De gevaarlijkste wegen van de wereld", want het zijn allemaal heel kronkelige eenbaanswegen, vol kuilen en gaten en zelfs deels alleen maar zandweggetjes.

Na een tocht van 9 uren komen we eindelijk tota
taal geklutst in Ambato aan, waar het ontvangst-

comité op ons staat te wachten. Zelfs de burg-
meester is van de partij. Wat zijn de directrice
Mariella, de burgemeester, de inwoners en leer-
lingen blij met onze naaimaterialen! Ze vertellen
ons wat dit project voor hen betekent. De bur-
gemeester leest keurig vanaf een briefje voor dat
hij ons welkom heet en hangt ons een Peruaanse
sjaal om, gebreid door een van de leerlingen, om
ons warm te houden en deelt meteen al zijn zor-
gen over de extreme armoede van de inwoners
van zijn dorp met ons. Ook hier in de hoge ber-
gen van Ambato klinkt het geluid van hoop vele
malen luider dan een kerkklok. Met een voldaan
gevoel reizen we terug naar Ayacucho, waar het
al helemaal donker is als we daar aankomen. En
bij thuiskomst op mijn kamer heb ik al een
prachtig dankbericht van Mariella, met mooie
foto's en een video van de dag van hun leven,
van ons bezoek, waardoor zij hebben kunnen
genieten van het geluid van hoop.

Zaterdag, 3 mei 2025

**Het is moeilijk keren op een smalle, doodlo-
pende weg.**

Vandaag ga ik samen met Zoila op huisbezoek
bij Sra. Roxana. Ze heeft grote problemen met
haar dochtertje Ariana van 10 jaar. Volgens Sra.
Roxana is ze agressief richting haar jongere zus-
je waar ze altijd voor moet zorgen, omdat deze
moeder op straat eten moet verkopen om haar
gezin te onderhouden. Het jongste dochtertje
Debora blijft onafgebroken tegen moeder aan
hangen en op deze wijze is een open gesprek
voor ons niet mogelijk. Ik neem Debora mee
naar buiten om te spelen, zodat Zoila vrij spel
heeft en daar zit onder een open golfplaten afdak
Ariana met een baby op haar schoot en een klein
meisje van 2 jaar hangt tegen haar aan. Ook haar
broertje en nog een jong meisje zitten op de

bank. Als ik vraag van wie dat schattige baby'tje is antwoordt Ariana dat die baby en het meisje van 2 jaar van haar zusje Heidi zijn. En als ik aan Heidi vraag hoe oud ze is antwoordt ze 18 jaar.

Dit betekent dat dit meisje met haar 16 moeder werd en nu al twee kinderen heeft, waarover Ariana ook moet moederen. En dan begrijp ik meteen waarom Ariana regelmatig zin heeft om haar zusje en broertje aan hun haren of oren te trekken als ze niet snel genoeg naar haar luisteren. Je zult met je 10 jaar maar moeten moederen over je broertje van 6 jaar, je zusje van 3 jaar en twee nichtjes van 3 maanden en 2 jaar. Als ik hier op huisbezoek ben bij de gezinnen denk ik vaak dat het leven een loterij is, sommige mensen winnen en sommigen verliezen. En als ik hier Ariana zo zie zitten met die baby op haar schoot en de andere kinderen die aan haar trekken, zie ik dat zij bepaald niet de loterij heeft gewonnen. Wat me iedere keer raakt, en wat me zo uitzichtloos lijkt, is dat al deze gezinnen geen kant op kunnen, want het is moeilijk keren op een smalle doodlopende weg. Als we teruglopen naar ons schooltje geeft Zoila aan nog niet helemaal te begrijpen waar de agressie van Ariana vandaan komt en wat ben ik blij dat ik met de kleine Debora naar buiten ben gelopen, want daardoor is voor mij het plaatje wel helemaal duidelijk geworden. We zullen niet alleen met Ariana moeten gaan werken, maar ook met haar zusje Heidi en hun moeder. Er is weer werk aan de Peruaanse winkel.

's Middags geven we onze volgende Rots en Water sessie aan de leerlingen van de basisschool in Quinua en deze keer moeten ze allemaal twee aan twee stevig met twee voeten op de grond gaan staan en elkaar proberen om te duwen. En

na afloop moeten ze aan elkaar vragen of ze nog steeds vriendinnetjes zijn. Een meisje vraagt heel bescheiden aan haar klasgenootje: "Zijn we vriendinnetjes?" en het andere meisjes kijkt haar heel venijnig aan en zegt: 'no, nee'! We zien het meisje schrikken, achteruitdeinzen en tranen in haar oogjes krijgen. Waarop Elba aan het geschrokken meisje vraagt of ze haar wil omduwen en als ze na afloop vraagt of ze vriendinnetjes zijn antwoordt Elba 'ja'. En ik zie het meisje opfleuren. Als Elba en ik deze oefening enkele keren met kinderen hebben gedaan zien we vanuit onze ooghoeken dat het meisje dat 'no' had gezegd alleen staat en dat niemand met haar deze oefening nog wil doen. En dan komt ze schuchter naar ons en vraagt of we met haar deze oefening willen doen. En na afloop antwoordt ze heel bedeesd dat ze ons vriendinnetje wil zijn. Vanaf dat moment vraagt Elba ieder keer aan mij, als ik een hele dag in Yanama of Quinua heb gewerkt en we elkaar niet gezien of gesproken hebben, of ik nog wel haar vriendinnetje ben en moeten we smakelijk lachen. En ik, natuurlijk zeg ik dan snel 'si', want ik moet er niet aan denken dat Elba me gaat proberen om te duwen, want dat gaat haar zeker lukken.

Vanmiddag ga ik op huisbezoek bij Sra. Berta. Ze woont met haar gezin in één kamertje, met een golfplaten dak. Ze maakt zich grote zorgen over haar dochtertje Milenka, dat haar haren uit haar hoofd trekt en nagels bijt. Volgens Sra. Berta is er geen enkele reden voor haar om dit te doen. Als ik haar vraag sinds wanneer Milenka dit doet blijkt dat toch al langer aan de hand te zijn en als ik haar vraag hoe haar relatie met haar man is, antwoordt Sra. Berta dat die volgens haar wel goed is, maar dat ze enkele jaren geleden wel een grote huwelijks crisis hebben gehad. En

terwijl ze dit zegt zie ik meteen dat ze begrijpt waarom ik dit vraag en zegt ze dat juist in die periode Milenka is begonnen met haar haren uit haar hoofdje te trekken. Ze geeft aan dat ze ook veel stress heeft als haar werk niet op tijd af is en dat ze dan niet zo gemakkelijk voor haar kinderen is. Bij binnenkomst kwam Sra. Berta mij al bekend voor en vanuit mijn ooghoek had ik al twee naaimachines in het kamertje zien staan. Als ik haar vraag wat voor werk ze doet, vertelt ze dat ze voor de ONG Haki in Lima kleding naait, die ze vervolgens borduurt. En dan valt voor mij de Peruaanse Sol, deze vrouw heeft jaren geleden bij ons de naaiopleiding gevolgd. Ze vertelt vol trots dat ze kan leven van haar verdiensten en dat ze van het salaris van haar echtgenoot de extra kosten kan betalen. Wederom voel ik een intense trots hoe goed deze moeders, die bij ons de naaiopleiding hebben gevolgd, deze kans benut hebben. Zoals bijvoorbeeld Marjorie en Carmen, zij hebben met een groep vrouwen een coöperatie opgericht en maken tezamen prachtige kleding voor de verkoop, terwijl om beurten een van de moeders op de kinderen past. Ze krijgen zelfs opdrachten voor bruidskleding en hebben allen een nieuw leven gekregen.

Donderdag is het de Dag van de Arbeid en nu mogen jullie 3x raden wat een Peruaan doet op de Dag van de Arbeid? Jawel, alles behalve werken, het is een verplichte vrije dag en voor mij een mooi moment om een vergadering met mijn Flor in Arequipa te hebben, want wat ben ik blij dat ik haar een naaiopdracht voor het Productiecentrum kan geven! Al onze koksleerlingen moeten een kokstenuue hebben en normaal gesproken laten we dit in Lima naaien. Maar na overleg met Elba mag ik deze opdracht aan het naaiproject

van Kinderen van de Zon in Arequipa geven en wat voelt dat goed! Zo ontstaat er een samenwerking tussen onze projecten in Arequipa en Ayacucho en kan Flor hopelijk deze maand de moeders, die als coupeuse in ons Productiecentrum werken, weer betalen.

Zaterdag, 10 mei 2025

Wees niet bang om te verdwalen, niet in het leven, niet op straat, want er ontstaan mooie verhalen als je naar het onbekende gaat.

Vandaag begint mijn laatste werkweek hier in Ayacucho van dit jaar. Niet te geloven dat mijn tijd er ook hier bijna op zit. Ana en ik reizen in alle vroegte naar Quinua, om samen met onze koksleerlingen te gaan werken. Maar Felix geeft aan graag met ons mee te reizen, want hij gaat die dag met de koksleerlingen een diner klaar maken. Dit jaar vieren we de 10-jarige samenwerking tussen Kinderen van de Zon en Mama Alice en daarom hebben we het team uitgenodigd om in ons restaurant te komen lunchen. Voor de koksleerlingen een mooie gelegenheid om een officieel diner te bereiden en voor het team een mooi moment om even gezellig samen te zijn. Maar eerst moet er gewerkt worden. We gaan met de leerlingen aan hun teamspirit werken, want het werk van een kok hangt vooral af van een goede samenwerking in de keuken. Deze keer moeten ze tezamen als groep een naam bedenken voor hun team en het is mooi dat ze de naam FUEGO Q bedenken. Fuego betekent vuur en de letters van hun woord staan voor: **F**lavores-smaken, **U**nidos-tezamen, **E**ncediendo-laten branden, **G**ustos-smaken, **O**riginaal-origineel. En de Q staat voor **Q**uerido, Geliefd, en is de laatste letter van de naam van ons opleidingscentrum QuinuaQ, Geliefd Quinua. Na een maand met hen gewerkt te hebben zien we nu dat er beetje

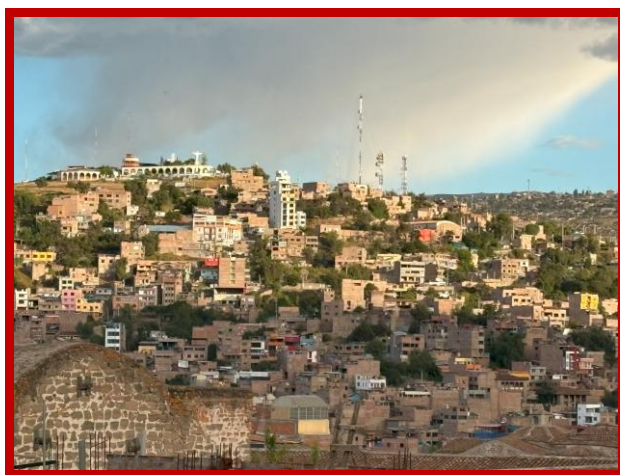
bij beetje een teamspirit ontstaat en dat het niet meer ieder voor zich en Dios voor ons allen is.

Dinsdag reis ik voor de laatste keer dit jaar naar Yanama, om samen met Zoila nog enkele huisbezoeken af te leggen. Zoila heeft lange zwarte haren en heeft vandaag vanwege het stof in Yanama vlechtjes in haar haren gemaakt. Als Zoila en ik het lokaal van maatschappelijk werk komen binnen lopen komen de kinderen meteen op ons afgehold en roepen heel enthousiast tegen mij: "Hola, Miss Holanda!" en vervolgens kijkt een van de meisjes naar Zoila en zegt: "Profesora, die vlechtjes staan jou echt niet! Mijn zusje heeft vlechtjes en die staan haar prachtig, maar jou, nee, die staan je echt niet". Zoila draait zich om, schiet in de lach en zegt zachtjes tegen mij: "Wat breng jij het er goed vanaf, Miss Holanda, dat jij korte haren hebt"!

Sra. Roxana komt vandaag voor haar gesprek naar ons kantoor, want thuis is het met haar dochtertje Debora onmogelijk om een goed gesprek te voeren. Ik vraag haar of ze het goed zou vinden als wij niet alleen met haar en Ariana gaan werken, maar ook met haar dochter Heidi, die op haar 18 moeder van 2 kinderen is. Of zij zich als ouders hebben afgevraagd wat voor toekomst hun dochter zal krijgen en wat dit voor deze twee kleine kinderen betekent? Heidi heeft tegen mij gezegd dat ze een partner heeft en dat die ook voor haar dochtertjes zorgt, maar niets is minder waar. Heidi heeft helemaal geen partner en haar dochtertjes zijn van twee verschillende jongens die totaal niet in beeld zijn. Sra. Roxana antwoordt dat ze bang is dat haar man geen toestemming zal geven om met Heidi te gaan werken, want hij is degene die haar verboden heeft om bij de Gezondheidspost de pil te gaan vragen

en toen Heidi zwanger was en een abortus wilde, is ook hij degene geweest die dit verboden heeft. We zeggen tegen Sra. Roxana dat we in alle rust gaan bekijken hoe we dit probleem gaan aanpakken en dat we eerst met haar en Ariana zullen beginnen. Als ik haar vraag of ze een droom heeft, of ze nog andere dingen zou willen doen in haar leven dan alleen moeder zijn omdat ze pas 30 jaar is, lacht ze eerst verlegen en zegt dat ze het niet weet. Maar als ik doorvraag komt meteen haar antwoord, dat ze altijd graag verpleegkundige had willen worden. Wat zou dat geweldig zijn als deze moeder een studie zou kunnen gaan volgen en niet meer hoeft te leven van het verkopen van eten op straat! Ik leg haar uit dat het nooit te laat is om haar droom te realiseren en dat we ook daar samen met haar naar gaan kijken. Wat kan ik me voorstellen dat deze moeder bang is om te verdwalen, in het leven en op straat, maar wat zouden er mooie verhalen ontstaan als zij naar het onbekende zou durven gaan!

Dan is het woensdag, mijn laatste dag in Ayacucho en van mijn werkverblijf in Peru en het is de hoogste tijd om mijn koffers in te pakken. Ik nodig Elba uit voor een afscheidslunch en tijdens de lunch evalueren Elba en ik het werk dat we de afgelopen maand samen hebben gedaan. Ze zegt me nogmaals dat ze me dankbaar is voor mijn zienswijze op het werk in Yanama en om daar nog minstens een jaar door te gaan, want dat ze soms zelf in de waan van de dag en door de dagelijkse routine, niet altijd goed ziet wat er nog ontbreekt. En ze geeft meteen aan dat ik dus absoluut nog niet met pensioen kan, want dat de kinderen, jongeren en gezinnen in Arequipa en Ayacucho ook de komende jaren nog dringend onze financiële steun nodig hebben.

Ik denk daarbij aan een artikel in de krant, dat de rijkste generatie ooit de komende jaren een fortuin na zal laten. Er zijn twee zekerheden in het leven: de dood en de belastingen. Dat oude gezegde van de Amerikaanse staatsman Benjamin Franklin kan de komende tijd worden afgestoft, want de grootste vermogensoverdracht in de historie is aanstaande. De babyboomers (geboren tussen 1946 en 1960), de ruim drie miljoen Nederlanders die nu 63 tot 78 jaar zijn, vormen de meest welvarende generatie ooit, door het succes van de naoorlogse wederopbouw. Zij zullen de komende decennia hun vermogen overdragen aan hun kinderen. En ik weet nog dat ik bij het lezen van dit artikel dacht: "óf aan goede doelen, zoals Stichting Kinderen van de Zon". Als het waar is wat er in dit krantenartikel staat, dan ga ik met liefde en plezier nog jaren door met mijn missie, want elk kind verdient gelijke kansen, ook hier in Peru.

Lieve allemaal, ieder jaar merk ik weer dat mijn reizen naar en werk in Peru mijn leven verrijken. Ik verleg mijn horizon, zie-ruik-voel en ervaar nieuwe dingen. Hierdoor ben ik meer van de wereld gaan begrijpen, heb ik meer respect en begrip voor de lokale bevolking hier gekregen en weet ik meer over de omstandigheden waarin zij leven. Reizen draagt bij aan mijn inlevingsvermogen in mensen en culturen,. Ik pas mijn vooroordelen aan en kijk vanuit een nieuw perspectief naar mijn eigen leven. De afgelopen maanden zijn jullie weer met me 'meegereisd' en hebben jullie gezien dat mijn eigen verhaal zich hier verbindt met een groter verhaal. Het werk dat ik hier doe, en de dingen die ik meemaak, hangen niet als los zand aan elkaar. Ze maken deel uit van het verhaal van deze kinderen, jongeren en gezinnen, van dit volk. Hopelijk hebben jullie dit

bij het lezen van de nieuwsbrief ook ervaren, dat er bijzondere verhalen zijn ontstaan doordat ik weer naar mijn Peruaanse snottebellekes ben gegaan. Graag wil ik tot slot onderstaand gedicht van Sire met jullie delen:

Als de wereld duister voelt en alles lijkt uit evenwicht, weet dan dat juist in donkere tijden er kleine puntjes zijn van licht.

Soms zijn ze groot nog vaker klein, je kunt ze zoeken, maar je kunt er ook één zijn.

Dus kijk om je heen, houd je ogen heel goed open, vind je lichtpuntje en durf te hopen.

Intens bedankt dat jullie voor mij en al onze Peruaanse kinderen, jongeren en gezinnen een lichtpuntje zijn.

Ik hoop intens dat deze nieuwsbrief voor u opnieuw aanleiding is om Kinderen van de Zon te steunen. Graag ontvang ik uw bijdrage op:

IBAN: NL74 INGB 0009 2334 76

Ten name van

Stichting Kinderen van de Zon,

Land van Ravensteinstraat 31, Uden.

Onze stichting is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat giften aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting. Bij een schenkingsovereenkomst voor 5 jaren is het belastingvoordeel voor u het gunstigste. Voor meer info zie:

www.kinderenvandezon.org

Heel veel dank voor uw belangstelling en steun. Mede namens het bestuur wens ik u een zonnige zomer.

Marianne Schepers-van Weert.